

W Świebodzińskim Domu Kultury po raz kolejny odbył się konkurs wiedzy przyrodniczej dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów. Konkurs organizowany jest przez Klub Przyrodników już od 35 lat i niezmiennie cieszy się dużym zainteresowaniem wśród uczniów i nauczycieli lubuskich szkół.

W tym roku w Konkursie wzięło udział 47 uczniów z 9 szkół, a tematem przewodnim były „Ptaki Polski”. Konkurs podzielony był na 3 etapy. W pierwszym etapie uczniowie rozwiązywali test pisemny zawierający pytania z ogólnej wiedzy przyrodniczej i pytania dotyczące tematu przewodniego Konkursu. Najlepszych 21 uczniów 13 maja 2017 r. przystąpi do etapu ponadwojewódzkiego organizowanego przy współpracy z Polskim Towarzystwem Ochrony Przyrody „Salamanca” w Poznaniu, gdzie pytania będą już dotyczyły wyłącznie ptaków.

Do półfinału lubuskiego Konkursu zakwalifikowało się 10 najlepszych uczniów, których poprosiliśmy na scenę, gdzie ustnie odpowiadali na pytania zadawane przez jury. Po serii 10 pytań i 3 dodatkowych w dogrywce wyłoniono 3 finalistów. To między nimi rozegrała się walka o pierwsze miejsce w Konkursie. Finalistom zadano po 10 pytań, które sami losowali z puli o różnym poziomie trudności.

Uczestnicy musieli wykazać się szeroką wiedzą przyrodniczą oraz znajomością polskiej ornitofauny. W półfinale i finale Konkursu uczestnicy rozpoznawali głosy ptaków, rozpoznawali gatunki ptaków prezentowane na slajdach, odpowiadali na pytania dotyczące biologii przedstawicieli awifauny.

NAJWYŻSZE MIEJSCA ZAJĘLI:

I miejsce - Ewelina Falkowska

- Gimnazjum im. Św. Floriana w Trzcielu

II miejsce - Aleksandra Darowska

- Publiczne Gimnazjum w Strzelcach Krajeńskich

III miejsce - Szymon Cieciora

- Gimnazjum im. W. Korsaka w Lubniewicach

Na podstawie testu wyłoniono również 3 najlepsze zespoły w klasyfikacji drużynowej:

I miejsce - Zespół Przedszkola,

Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Kopanicy

II miejsce - Zespół Szkół w Torzymiu

II miejsce - Gimnazjum im. Św. Floriana w Trzcielu

Wszyscy finaliści i najlepsze drużyny zostały nagrodzone lornetkami, książkami, sprzętem turystycznym i innymi wartościowymi upominkami.

Serdecznie gratulujemy wszystkim laureatom i ich opiekunom za wkład w pracę z młodzieżą, a jednocześnie życzymy powodzenia uczestnikom etapu ponadwojewódzkiego.)

Dziękujemy również wszystkim, którzy wsparli organizację tegorocznej edycji konkursu, m.in.: Wojewódzkiemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze.

Na kolejną edycję Lubuskiego Konkursu Przyrodniczego zapraszamy za rok!

Karolina Banaszak

PRZYRODA NA SZALI

Rząd troszczy się o prominencko-łowieckie tradycje łańska

W dniu 4 stycznia 2017 r. Główny Konserwator Przyrody, Andrzej Szweda-Lewandowski, skierował pismo do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie powołujące się na przeprowadzoną kontrolę nadzorczą ustanowionego w 2016 r. planu ochrony rezerwatu Las Warmiński, w którym nakazał dokonania zmiany planu ochrony rezerwatu we własnym zakresie, wskazując że: „do zarządzenia należy wprowadzić możliwość ograniczonego odstrzału jeleniowatych”. RDOŚ ogłosił o wszczęciu procedury zmiany planu ochrony.

Kontrola nadzorcza to tryb stosowany wobec wszystkich aktów prawa miejscowego po ich ustanowieniu, regulowany rozporządzeniem. Polega na sprawdzaniu wydanych aktów przez Ministra, ale wyłącznie pod względem zgodności z przepisami prawa powszechnego oraz zgodności z zasadami rzetelności i gospodarności. Dodatkowo kontrolować zgodność z polityką Rady Ministrów może premier, choć praktyką jest, że wystawia upoważnienia do tego ministrom. Od początku 2015 r. trwa szczególnie intensywna i wnikliwa kontrola wszystkich planów ochrony i planów zadań ochronnych ustanowionych przez RDOŚ dla form ochrony przyrody. Ministerstwo Środowiska masowo formułuje wobec tych planów zarzuty przekroczenia delegacji ustawowej do ich wydania, niekiedy wątpliwe co do słuszności merytorycznej, ale skutkujące falą zmian tych planów, często pogarszających zapisy ochronne.

Plan ochrony dla rezerwatu przyrody ustanawia RDOŚ jako akt prawa miejscowego. Zasadą

jest, że polowania w rezerwach przyrody są zabronione, ale planem ochrony lub zadaniami ochronnymi można je dopuścić, co funkcjonuje dla niektórych rezerwatów w Polsce. Z uzasadnienia planu ochrony Lasu Warmińskiego wynika, że RDOŚ starannie rozważył to zagadnienie w toku prac nad planem i rozstrzygnął o niedopuszczeniu polowań. Do 2016 r. dla rezerwatu ustanawiano corocznie zadania ochronne, które polowań nie dopuszczały. Prawo nie daje żadnemu innemu organowi, w tym GDOŚ ani Ministrowi Środowiska, kompetencji do merytorycznego ingerowania w akty prawa miejscowego ustanawiane przez RDOŚ.

Pismo Szwedy-Lewandowskiego, mimo powołania się na podstawy prawne kontroli nadzorczej, nie spełnia jednak określonych rozporządzeniem wymagań prawa wobec wystąpienia nadzorczego. W szczególności, Główny Konserwator Przyrody nie wskazał w ogóle żadnego uchybienia w planie ochrony, a mimo to nakazał jego zmianę i dopuszczenie polowań. Tymczasem, wystąpienie organu nadzorczego o zmianę planu ochrony we własnym zakresie dopuszczalne jest wyłącznie wówczas, gdyby w planie znajdowało się uchybienie tak poważne, że wymagałoby wyeliminowania całego aktu z obiegu prawnego.

Zagadnienie stało się przedmiotem publikacji medialnych i pikiety przeciwników polowań w RDOŚ w Olsztynie. Jak podały media, Ministerstwo Środowiska przesłało w piątek Polskiej Agencji Prasowej oświadczenie wskazujące, że stanowisko Szwedy-Lewandowskiego dotyczyło zakresu „zgodności z polityką Rady Ministrów”, co oznaczałoby, że wynikało z upoważnienia Premiera.

W przypadku dopuszczenia polowań, rezerwat wszedłby w skład Ośrodka Hodowli Zwierzyny

zarządzanego przez Nadleśnictwo Nowe Ramuki, a otaczającego Kompleks Rekreacyjno-Wypoczynkowy Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w Łańsku – istniejący od czasów PRL rządowy ośrodek łowiecko-wypoczynkowy, wstawiony polowaniami licznych prominentów krajowych i zagranicznych: B. Bieruta, I. Breźniewa, F. Castro, N. Chruszczowa, J. Cyrankiewicza, E. Gierka, E. Honeckera, P. Jaroszewicza i innych. Za czasów

Główny Konserwator Przyrody wykorzenienia wpływy luteranizmu w Słowińskim Parku Narodowym

Jak informowały media, 30 grudnia 2016 r. Główny Konserwator Przyrody, Andrzej Szweda-Lewandowski, wyraził zgodę na odstąpienie od zakazów ochronnych Słowińskiego Parku Narodowego (od zakazu budowy w Parku obiektów budowlanych, zakłócania ciszy, niszczenia gleby i poruszania się poza szlakami) w celu zbudowania na górze Rowokół w SPN kaplicy o powierzchni zabudowy 38 m², do której mają odbywać się pielgrzymki. My o sprawie informujemy dopiero teraz, ponieważ chcieliśmy przedtem poznać jej szczegóły.

Wniosek o odstąpienie złożył 7 listopada 2016 r. Wójt gminy Smóldzino, uzasadniając konieczność budowy kaplicy katolickiej faktem, że kaplica w tym miejscu istniała w średniowieczu, lecz w wyniku reformacji (1534 r.) pielgrzymki do niej ustały, a kaplica popadła w ruinę, natomiast jej resztki zostały rozebrane w 1821 r. – nie była potrzebna, gdyż teren wokół Rowokołu zamieszkiwała ludność słowińska „wyznania protestacyjnego” [luteraniska]. Wójt dodatkowo uważa, że kaplica zmniejszy poziom degradacji środowiska przyrodniczego Rowokołu i jego zaśmiecenia, gdyż zostaną przy niej ustawione toalety i kosze na śmieci, a także przyczyni się do rozwoju turystyki religijnej, „o korzyściach z której nie ma potrzeby

PRL ten ośrodek obejmował kilkadziesiąt tysięcy hektarów lasu, w tym obecny rezerwat Las Warmiński. Działalność ośrodka została znacznie ograniczona na fali „odnowy” w latach 80. XX w. Z zachowanych w nim starych lasów utworzono w 1982 rezerwat przyrody, sprzedano ośrodki poboczne, jednak sam główny kompleks ośrodka wciąż funkcjonuje jako Ośrodek Rekreacyjno-Wypoczynkowy Kancelarii Premiera.

pisać”. Argumentem na rzecz odstąpienia jest, że kaplice na innych „świętych górach” na Pomorzu – Chełmskiej Górze k. Koszalina i Polanowskiej Górze k. Polanowa – zostały już odbudowane. We wniosku do Ministra wójt napisał: „Znając Pana wiedzę oraz poglądy w pełni się zgadzamy o powrocie człowieka w roli podmiotu w ochronie środowiska ośmielamy się zaznaczyć, że właśnie takie potrzeby ochrony człowieka chcemy tutaj realizować (...) Dla gminy Smóldzino ma to szczególne znaczenie w związku z istnieniem na terenie naszej gminy Słowińskiego Parku Narodowego. Mamy nadzieję że ta inwestycja będzie początkiem dobrej zmiany [w relacjach gminy z parkiem]”. Wójt zamierza wybudować kaplicę do końca 2018 r.

Dyrektor Słowińskiego Parku Narodowego 8 grudnia 2016 r. pozytywnie zaopiniował wniosek. Stwierdził wprawdzie, że miejsce planowanej budowy to chronione siedlisko przyrodnicze 9110 (kwaśna buczyna), ale nie odniósł się do tego w konkluzjach opinii. Dyrektor stwierdził także występowanie cennej awifauny, w tym „naturowych”: dzięcioła czarnego i muchołówki małej, ale uznał, że dla jej ochrony wystarczy, by prace budowlane były prowadzone poza sezonem lęgowym. Ani dyrektor w swojej opinii, ani Minister w decyzji, nie odnieśli się do oddziaływania na przyrodę przyszłego ruchu pielgrzymkowego. Wójt w wypowiedziach medialnych mówił m. in.: „W przyszłości będziemy wnioskować do ministerstwa o możliwość zbudowania kapliczek drogi krzyżowej. Jestem przekonany, że droga krzyżowa jeszcze bardziej uatrakcyjni wzgórze i przyciągnie do naszej gminy wielu pątników”. Rada Naukowa SPN nie została zapytana o zdanie.

Zagospodarowanie szczytu Rowokołu rozpoczęła już wiele lat sam Słowiński Park Narodowy, budując tam szeroko dziś znaną wieżę widokową.

W najbliższym czasie

8 kwietnia - UNIEMYŚL

Młodzi detektywi na tropie przyrody

21-23 kwietnia - KUDOWA ZDRÓJ

Sesja: Rzeki - jak je chronić?

29 kwietnia - OWCZARY

Wiosenne Spotkanie z Łąką

13 maja - POZNAŃ

Ponadregionalny konkurs przyrodniczy dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów

19-21 maja - OWCZARY

Warsztaty Łąkowe "Łąka kwitnąca"

1 lipca - OWCZARY

Letnie Spotkanie z Łąką

10-14 lipca - OWCZARY

Obóz Przyrodniczy dla dzieci z rodzicami

4-6 sierpnia - OWCZARY

Warsztaty Łąkowe "Łąka pełna nasion"

30 września - OWCZARY

Jesienne Spotkanie z Sadem

Nowe monografie

Wydaliśmy dwie nowe monografie przyrodnicze: „Bąk”, autorstwa Marcina Polaka oraz „Łabędź krzykliwy”, autorstwa Krzysztofa Dudzika. Ceny odpowiednio 18 i 20 zł, zamówienia w sklepie Klubu na www.kp.org.pl lub emailiem (owczary@wp.pl albo kp@kp.org.pl) lub telefonicznie (683828236 albo 957591220). Dostępne także monografie raków, kózkowatych, chomika europejskiego, susła perełkowanego, bobra, głośca, kłaskawki, kruka, pustułki, żołą i sokoła wędrownego.

Ukazał się także 1 zeszyt rocznika 2017 Przeglądu Przyrodniczego, cena rocznej prenumeraty Przeglądu to 48 zł, zasady prenumeraty na stronie www.kp.org.pl/pp/.

Wydawnictwo Klubu Przyrodników

ul. 1 Maja 22, 66-200 Świebodzin, tel./fax 683828236, e-mail: kp@kp.org.pl, www.kp.org.pl

Redakcja: Hanna Garczyńska, Paulina Grzelak, Andrzej Jermaczek (redaktor naczelny), Marta Jermaczek-Sitak, Paweł Pawlaczyk

Zdjęcie na okładce: Archiwum Stacji w Owczarach (str. 1), Dorota Horabik (str. 4)

Archiwalne zeszyty Boćka w wersji pdf znaleźć można pod adresem:

http://www.kp.org.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=15&Itemid=146